

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Kvalita života obyvateľov SR

Demografia
a sociálne štatistiky

2023

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Kód: 070423

Okruh: Demografia a sociálna štatistika

Dátum: Apríl 2023

Kvalita života obyvateľov SR

Sekcia sociálnych štatistík a demografie

Generálna riaditeľka sekcie: Ľudmila Ivančíková

Odbor štatistiky životnej úrovne obyvateľstva

Kontaktná osoba: Matej Kubala, tel. +421/2/50 23 67 67

2023

Autor publikácie: Matej Kubala

Grafická úprava obálky: Tomáš Miško

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Informačný servis

Lamačská cesta 3/C

840 05 Bratislava

tel. +421/2/50 23 63 35, +421/2/50 23 63 39

e-mail: info@statistics.sk

www.statistics.sk

ISBN 978-80-8121-940-5 (online)

Rozmnožovanie obsahu tejto publikácie, ako aj jednotlivých častí, v pôvodnej alebo upravenej podobe pre komerčné účely, je možné len s písomným súhlasom Štatistického úradu SR. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

OBSAH

Úvod.....	5
1. Spokojnosť so životom.....	6
1.1. Celková spokojnosť so životom.....	6
1.2. Spokojnosť s finančnou situáciou.....	8
1.3. Spokojnosť s využívaním voľného času.....	9
1.4. Spokojnosť s osobnými vzťahmi.....	11
1.5. Prevládajúce pocity obyvateľstva v oblastiach osamelosti a šťastia.....	12
2. Kultúrna a športová účasť	13
2.1. Návšteva kina	14
2.2. Návšteva kultúrneho podujatia	15
2.3. Návšteva kultúrnej pamiatky	16
2.4. Návšteva športového podujatia.....	16
Záver	18
Metodické vysvetlivky	19

Úvod

Štatistický úrad SR od roku 2005 každoročne realizuje zisťovanie EU SILC. Je to výberové štatistické zisťovanie, čo znamená, že domácnosti sú vybrané náhodným spôsobom. Hlavným cieľom zisťovania je získať reprezentatívne údaje o výške a zložení príjmov domácností, o vybavenosti domácností predmetmi dlhodobej spotreby, o ekonomickej aktivite členov domácností, o ich zdravotnom stave a pod. Zároveň je potrebné uviesť, že za ochranu dôverných a osobných údajov zodpovedá Štatistický úrad Slovenskej republiky. Ochranu dôverných údajov upravuje zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov a ochranu osobných údajov Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov a zákon č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Všetky poskytnuté údaje sú chránené, nezverejňujú sa a slúžia výlučne pre potreby štátnej štatistiky.

Zisťovanie EU SILC prebieha vo všetkých 27 členských krajinách Európskej únie na základe medzinárodnej metodiky, čo znamená, že všetky údaje sú aj medzinárodne porovnateľné.

Zisťovanie EU SILC poskytuje každoročne údaje pre analýzy životnej úrovne obyvateľstva, ako aj pre smerovanie sociálnej politiky štátu, ktorá slúži k zvyšovaniu kvality života obyvateľov SR. Avšak, okrem pravidelne sa opakujúcich otázok, je súčasťou zisťovania EU SILC každoročne aj špeciálny modul otázok, ktorý je každý rok zameraný na určitú oblasť. V roku 2022 to bol modul zameraný na oblasť otázok ohľadom kvality života. Otázky boli zamerané na zistenie aktuálnej (v čase zisťovania) celkovej spokojnosti so životom a zistenie spokojnosti v ďalších rôznych oblastiach života. Respondenti sami hodnotili vlastné pocity spokojnosti s rôznymi oblasťami života, a tiež odpovedali, ako často navštevujú rôzne kultúrne a športové podujatia.

V zisťovaní EU SILC 2022 bolo navštívených 6 862 domácností za SR a z toho odpovedalo 5 661 domácností a 11 561 osôb vo veku 16 rokov a viac.

1. Spokojnosť so životom

1.1. Celková spokojnosť so životom

Na spokojnosť so životom vplyva viacero faktorov, ako sú zdravie, finančná situácia, rodinné a partnerské vzťahy či profesionálna kariéra.

Podľa zisťovania EU SILC 2022 celkovú spokojnosť so životom považovalo 22,9 % obyvateľov SR za nízku. Viac ako polovica obyvateľov (55,1 %) odpovedala, že je so svojim životom stredne spokojná. Vysokú spokojnosť so svojim životom uviedlo 22 % obyvateľov SR.

Čo sa týka vekového rozdelenia, tak najspokojnejší so svojim životom boli mladí ľudia vo veku 16 až 25 rokov (43 %) a postupne s narastajúcim vekom klesala vysoká spokojnosť so životom až na úroveň 13,2 % osôb vo veku 65 rokov a viac. Nízka spokojnosť so životom bola najvyššia vo vekovej kategórii 65 a viac ročných ľudí (približne tretina). Stredná spokojnosť prevládala vo vekovej kategórii 26 až 44 rokov (viac ako 60 %).

T 1. Celková spokojnosť so životom podľa vekových kategórií v rokoch 2018 a 2022

v %

Veková skupina	2022			2018		
	Nízka	Stredná	Vysoká	Nízka	Stredná	Vysoká
Celková populácia	22,9	55,1	22,0	25,3	47,2	27,5
16 - 25 roční	15,4	41,6	43,0	13,7	39,5	46,8
26 - 44 roční	16,1	60,7	23,2	19,7	45,9	34,4
45 - 64 roční	27,0	54,2	18,8	27,0	52,3	20,8
65 a viac roční	33,2	53,6	13,2	38,5	47,0	14,5

V rámci jednotlivých krajov SR boli značné regionálne rozdiely. Najspokojnejší so svojim životom boli v roku 2022 obyvatelia Trnavského kraja (36,5 %) a za ním nasledovali obyvatelia Bratislavského kraja (29,6 %). Najmenej spokojní so svojim životom boli obyvatelia Nitrianskeho kraja (11,7 %), čo je len tretina obyvateľstva Trnavského kraja.

Vyššie regionálne rozdiely v celkovej spokojnosti obyvateľov so životom môžu byť ovplyvnené rôznymi faktormi. Pandémia COVID-19, inflácia a nárast cien majú vplyv na regionálne rozdiely a vývoj ekonomiky v jednotlivých regiónoch. Niektoré regióny môžu byť viac zasiahnuté ako iné, čo závisí od mnohých faktorov, ako sú napr. závislosť na určitých ekonomických odvetviach, miery nezamestnanosti, prístup k zdravotnej starostlivosti, prístup k službám a pod. Všetky tieto faktory vplyvajú na celkovú spokojnosť so životom.

T 2. Celková spokojnosť so životom v jednotlivých krajoch SR, v roku 2022

v %

Celková spokojnosť so životom	2022								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	12,1	19,8	19,7	33,0	20,0	22,5	25,2	31,0	22,9
Stredná	58,4	43,7	54,3	55,4	63,0	59,7	52,6	52,5	55,1
Vysoká	29,6	36,5	26,0	11,7	16,9	17,8	22,2	16,5	22,0

T 3. Celková spokojnosť so životom v jednotlivých krajoch SR, v roku 2018

v %

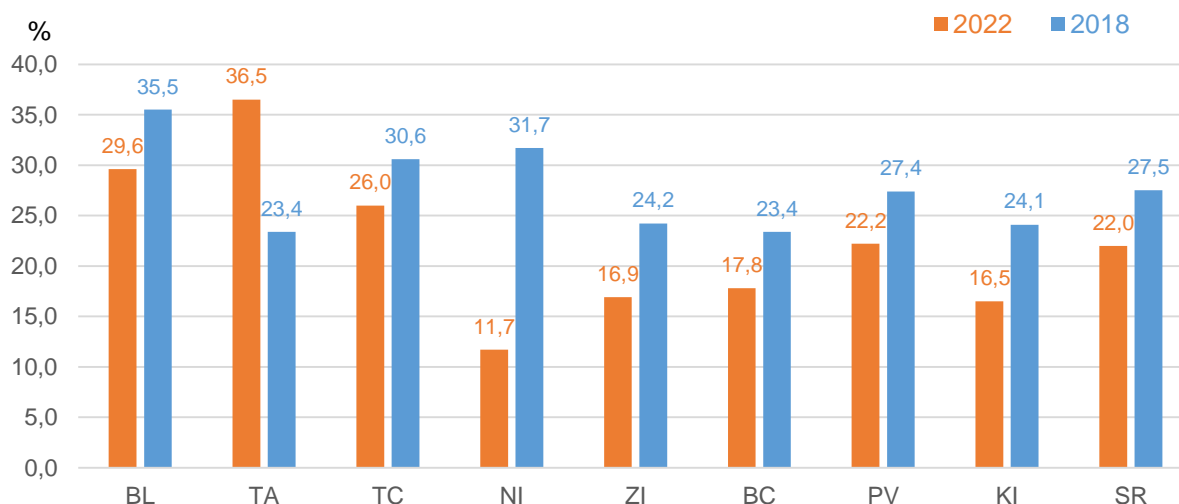
Celková spokojnosť so životom	2018								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	19,0	24,5	23,6	23,1	25,9	25,4	28,3	30,8	25,3
Stredná	45,5	52,1	45,8	45,2	49,9	51,2	44,2	45,0	47,2
Vysoká	35,5	23,4	30,6	31,7	24,2	23,4	27,4	24,1	27,5

Otázky týkajúce sa celkovej spokojnosti so životom a spokojnosti v rôznych oblastiach života boli aj súčasťou zisťovania EU SILC 2018.

Pri porovnaní roku 2022 s rokom 2018 sledujeme pokles vysokej spokojnosti a nárast strednej spokojnosti so svojim životom u obyvateľov takmer vo všetkých krajoch SR. Dobrou správou je, že nízka spokojnosť so životom v rámci SR medzi rokmi 2018 a 2022 mierne klesla (o 2,4 percentuálnych bodov (p.b.)) z 25,3 % v roku 2018 na 22,9 % v roku 2022.

V sledovaných obdobiach bol zaznamenaný najvyšší nárast vysokej spokojnosti so životom v Trnavskom kraji, v ktorom sa vysoká spokojnosť zvýšila o 13,1 p.b. z 23,4 % v roku 2018 na 36,5 % v roku 2022.

G 1. Vysoká spokojnosť so životom v jednotlivých krajoch SR, v rokoch 2018 a 2022

Čo sa týka porovnania spokojnosti so životom podľa vekových kategórií, v roku 2022 a v roku 2018, sledujeme mierny pokles vysokej spokojnosti so svojim životom a nárast strednej spokojnosti vo všetkých vekových kategóriách. Nízka spokojnosť so životom sa v roku 2022 oproti roku 2018 znížila v takmer všetkých vekových kategóriách, s výnimkou osôb vo veku 16 až 25 rokov, kde bol zaznamenaný mierny nárast o 1,7 p.b.

1.2. Spokojnosť s finančnou situáciou

Z výsledkov vyplýva, že len necelá desatina obyvateľov SR v roku 2022 zhodnotila svoju spokojnosť s finančnou situáciou ako vysokú (9,8 %). So svojou finančnou situáciou je nízko spokojná takmer polovica obyvateľov SR (47,7 %). Stredne spokojných je 42,5 % obyvateľov SR.

Čo sa týka spokojnosti s finančnou situáciou podľa vekových kategórií, tak najmenej spokojní boli obyvatelia vo vekovej kategórii 65 a viac roční (58,2 %). Stredná spokojnosť prevládala u obyvateľov vo veku 26 až 44 rokov. Vysoká spokojnosť s finančnou situáciou sa dostala nad 10 % len u obyvateľov vo vekovej kategórii 16 až 25 rokov.

T 4. Celková spokojnosť s finančnou situáciou podľa vekových kategórií v rokoch 2018 a 2022

v %

Veková skupina	2022			2018		
	Nízka	Stredná	Vysoká	Nízka	Stredná	Vysoká
Celková populácia	47,7	42,5	9,8	42,6	43,3	14,1
16 - 25 roční	45,6	43,9	10,5	40,6	42,8	16,6
26 - 44 roční	44,8	46,2	9,0	38,2	46,6	15,2
45 - 64 roční	49,7	41,5	8,8	44,8	42,9	12,3
65 a viac roční	58,2	34,8	7,0	56,3	36,0	7,7

Najspokojnejší so svojou finančnou situáciou v roku 2022 boli obyvatelia Trnavského kraja (19,7 %). Naopak, vyše polovica obyvateľov v Nitrianskom a Košickom kraji označila svoju spokojnosť s finančnou situáciou ako nízku.

T 5. Celková spokojnosť s finančnou situáciou v jednotlivých krajoch SR, v roku 2022

v %

Celková spokojnosť s finančnou situáciou	2022								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	48,8	34,0	48,9	55,0	47,4	47,0	47,4	52,5	47,7
Stredná	43,6	46,2	42,0	38,9	46,5	44,0	39,4	39,6	42,5
Vysoká	7,6	19,7	9,1	6,1	6,1	9,0	13,2	7,9	9,8

T 6. Celková spokojnosť s finančnou situáciou v jednotlivých krajoch SR, v roku 2018

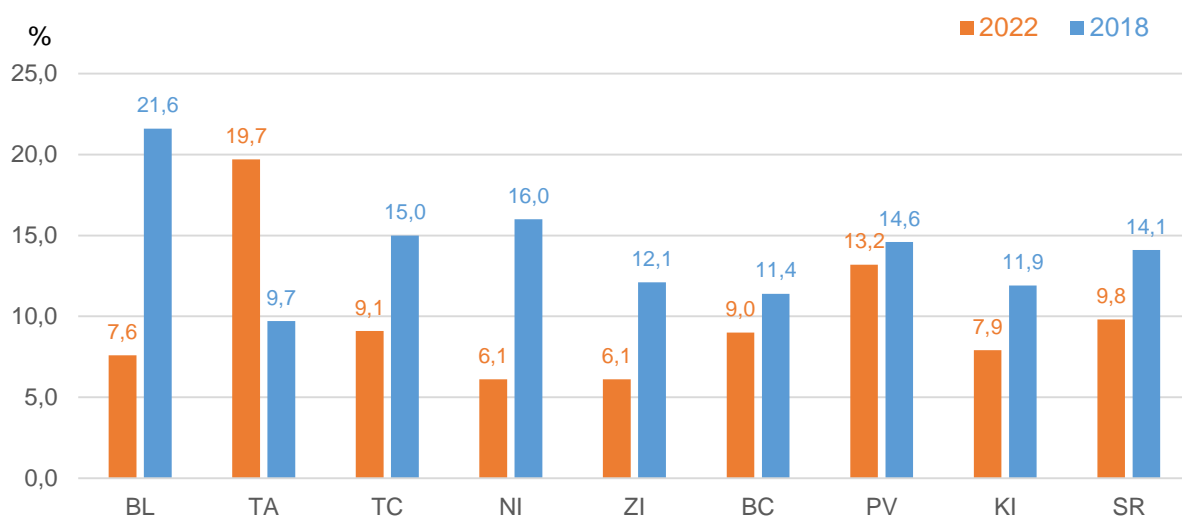
v %

Celková spokojnosť s finančnou situáciou	2018								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	35,4	41,7	40,6	40,8	46,6	41,6	44,4	48,0	42,6
Stredná	43,0	48,5	44,5	43,2	41,2	47,0	41,0	40,2	43,3
Vysoká	21,6	9,7	15,0	16,0	12,1	11,4	14,6	11,9	14,1

Vysoká spokojnosť s finančnou situáciou klesla v roku 2022 oproti roku 2018 vo všetkých vekových kategóriách. Najnižšiu úroveň dosiahla u ľudí vo vekovej kategórii 65 a viac ročných (7,0 %).

Výrazný pokles spokojnosti s finančnou situáciou v roku 2022 oproti roku 2018 bol zaznamenaný v takmer všetkých krajoch SR. Najvyšší pokles bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, kde vysoká spokojnosť klesla až o 14 p.b. Tento výrazný pokles môže byť v Bratislavskom kraji spôsobený celkovo vyššími nákladmi na život oproti ostatným krajom SR a zvyšujúcou sa infláciou, ktorá mala výrazný finančný dopad na obyvateľstvo. Výrazný pokles v sledovaných obdobiach nastal aj v Nitrianskom kraji, v ktorom vysoká spokojnosť s finančnou situáciou klesla o 9,9 p.b.

G 2. Vysoká spokojnosť s finančnou situáciou v jednotlivých krajoch SR, v rokoch 2018 a 2022

1.3. Spokojnosť s využívaním voľného času

Ďalšou oblasťou života, ktorá bola sledovaná v roku 2022, bola spokojnosť s využívaním voľného času. Vysokú spokojnosť s využívaním voľného času uviedla v roku 2022 jedna pätina obyvateľov Slovenska (20,1 %).

Čo sa týka spokojnosti s využívaním voľného času v roku 2022, tak prevládala u ľudí v dôchodkovom veku 65 a viac ročných, v ktorej viac ako 40 % označilo svoju spokojnosť ako vysokú. Najmenej spokojní boli obyvatelia v produktívnom veku 26 až 44 roční, kde takmer polovica obyvateľov (47,2 %) uviedla, že je s využitím svojho voľného času nízko spokojná.

T 7. Spokojnosť s využitím voľného času podľa vekových kategórií v rokoch 2018 a 2022

v %

Veková skupina	2022			2018		
	Nízka	Stredná	Vysoká	Nízka	Stredná	Vysoká
Celková populácia	36,3	43,7	20,1	35,2	41,6	23,2
16 - 25 roční	26,3	56,7	17,1	25,7	46,3	27,9
26 - 44 roční	47,2	41,7	11,0	44,1	39,3	16,6
45 - 64 roční	39,5	44,2	16,4	36,0	44,7	19,3
65 a viac roční	21,2	38,1	40,7	22,7	39,7	37,7

Najviac spokojní s využitím svojho voľného času v jednotlivých krajoch SR boli obyvatelia Trnavského kraja (37,4 %), za ním nasledovali obyvatelia Prešovského kraja (21,9 %) a Trenčianskeho kraja (20,6 %). Naopak, nízka spokojnosť prevládala u obyvateľoch v Bratislavskom kraji (43,3 %).

T 8. Celková spokojnosť s využitím voľného času v jednotlivých krajoch SR, v roku 2022

v %

Spokojnosť s využitím voľného času	2022								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	43,3	27,1	39,0	44,4	35,3	32,2	33,6	35,1	36,3
Stredná	42,0	35,6	40,4	39,5	46,1	48,4	44,5	51,4	43,7
Vysoká	14,7	37,4	20,6	16,1	18,6	19,5	21,9	13,5	20,1

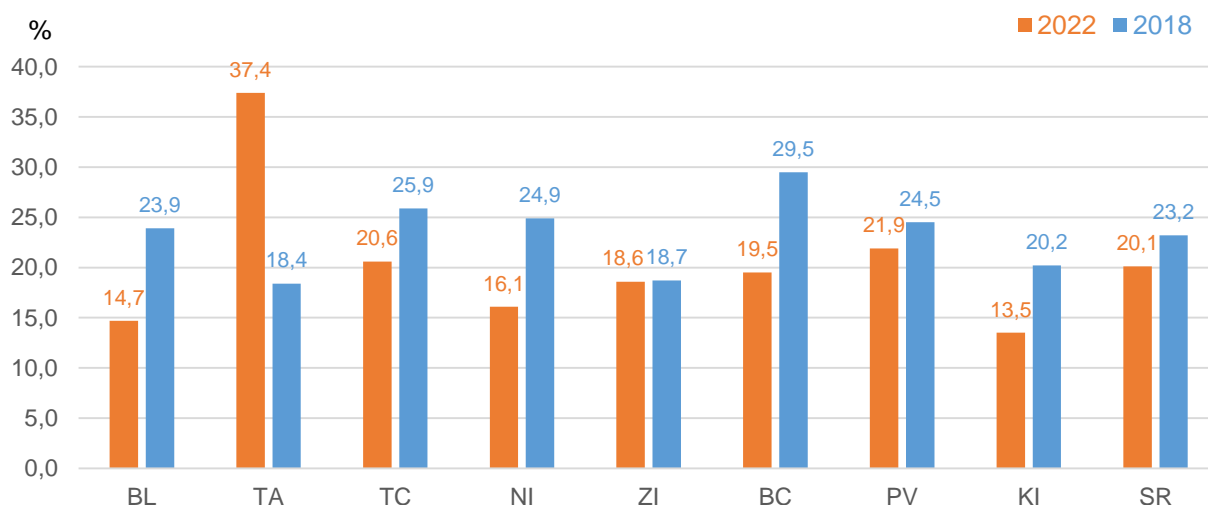
T 9. Celková spokojnosť s využitím voľného času v jednotlivých krajoch SR, v roku 2018

v %

Spokojnosť s využitím voľného času	2018								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	31,8	42,9	31,9	32,2	38,9	26,9	35,9	39,8	35,2
Stredná	44,3	38,6	42,1	42,9	42,4	43,5	39,5	39,9	41,6
Vysoká	23,9	18,4	25,9	24,9	18,7	29,5	24,5	20,2	23,2

Pokles vysokej spokojnosti s využívaním voľného času v roku 2022 oproti roku 2018 bol zaznamenaný v takmer všetkých krajoch SR, s výnimkou Trnavského kraja, v ktorom bol zaznamenaný nárast o 19 p.b. Najvyšší pokles bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, kde vysoká spokojnosť klesla o 9,2 p.b. a hneď za ním nasledoval Nitriansky kraj s poklesom o 8,8 p.b.

G 3. Vysoká spokojnosť s využitím voľného času v krajoch SR, v rokoch 2018 a 2022

1.4. Spokojnosť s osobnými vzťahmi

V roku 2022 až 42,3 % obyvateľov SR označilo svoju spokojnosť s osobnými vzťahmi ako vysokú.

Vysoká spokojnosť s osobnými vzťahmi podľa veku dosahovala v roku 2022 vo všetkých vekových kategóriách hodnoty od 42,9 % do 47,9 %. Najmenej boli v roku 2022 s osobnými vzťahmi spokojní mladí ľudia vo veku 16 až 25 rokov (7,7 %).

T 10. Spokojnosť s osobnými vzťahmi podľa vekových kategórií v rokoch 2018 a 2022

v %

Veková skupina	2022			2018		
	Nízka	Stredná	Vysoká	Nízka	Stredná	Vysoká
Celková populácia	13,8	43,9	42,3	11,2	36,1	52,7
16 - 25 roční	7,7	44,4	47,9	9,2	29,7	61,1
26 - 44 roční	15,5	41,7	42,9	9,6	35,8	54,7
45 - 64 roční	11,1	45,8	43,1	12,2	38,1	49,7
65 a viac roční	14,4	39,9	45,7	12,5	34,6	52,9

Najviac spokojní boli obyvatelia Trnavského kraja (67,5 %) a naopak najmenej spokojní obyvatelia Bratislavského kraja (26,2 %).

T 11. Spokojnosť s osobnými vzťahmi v jednotlivých krajoch SR, v roku 2022

v %

Spokojnosť s osobnými vzťahmi	2022								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	16,5	6,2	9,5	24,5	16,8	13,3	11,8	12,5	13,8
Stredná	57,4	26,4	37,3	35,8	40,9	50,3	45,6	53,6	43,9
Vysoká	26,2	67,5	53,2	39,7	42,3	36,4	42,7	33,9	42,3

T 12. Spokojnosť s osobnými vzťahmi v jednotlivých krajoch SR, v roku 2018

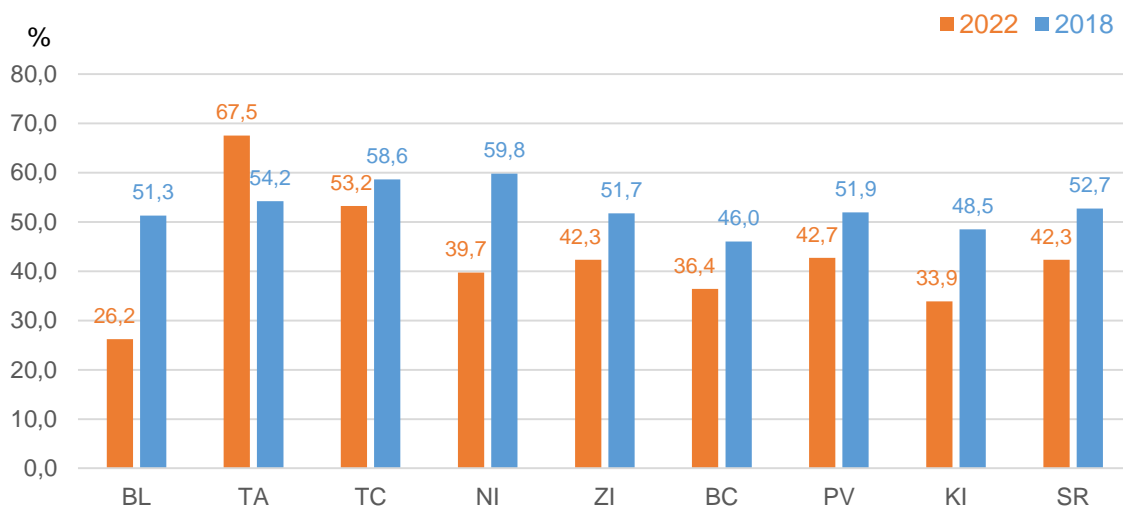
v %

Spokojnosť s osobnými vzťahmi	2018								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Nízka	15,0	8,4	9,2	9,7	11,5	10,0	9,9	15,1	11,2
Stredná	33,7	37,4	32,2	30,5	36,9	43,9	38,2	36,5	36,1
Vysoká	51,3	54,2	58,6	59,8	51,7	46,0	51,9	48,5	52,7

Zo zisťovania vyplýva, že podiel obyvateľov, ktorí označili svoju spokojnosť so životom ako vysokú, sa od roku 2018 na Slovensku znížil o 10,4 p.b. Pokles vysokej spokojnosti s osobnými vzťahmi oproti roku 2018 bol zaznamenaný takmer vo všetkých krajoch SR. Najvyšší

pokles zaznamenal Bratislavský kraj, v ktorom sa vysoká spokojnosť s osobnými vzťahmi znížila o takmer polovicu z 51,3 % v roku 2018 na 26,2 % v roku 2022. Jediný kraj, kde vysoká spokojnosť s osobnými vzťahmi narástla, bol Trnavský kraj s nárastom o 13,3 p.b.

G 4. Vysoká spokojnosť s osobnými vzťahmi v jednotlivých krajoch SR, v rokoch 2018 a 2022

Jedným z najzásadnejších vplyvov pandémie COVID-19 na spokojnosť s osobnými vzťahmi bolo obmedzenie kontaktov a sociálneho života. Ľudia sa museli izolovať od svojich blízkych, rodiny a priateľov, aby sa minimalizovalo riziko šírenia vírusu. Táto izolácia mohla viesť k pocitu osamelosti a úzkosti. Ďalším vplyvom pandémie na osobné vzťahy bola zmena spôsobu, akým sa ľudia stretávajú a komunikujú. Komunikácia prebiehala prostredníctvom digitálnych nástrojov, ako sú videohovory alebo sociálne platformy. Táto forma komunikácie sa môže javiť ako menej osobná a menej kvalitná, pretože chýba osobný kontakt a interakcia. Môžeme predpokladať, že ani po skončení pandemických opatrení sa vzťahy medzi ľuďmi už nemuseli vrátiť na úroveň z pred pandémie.

1.5. Prevládajúce pocity obyvateľstva v oblastiach osamelosti a šťastia

V roku 2022 sa stále alebo väčšinou cítilo osamelých 3,6 % obyvateľov. Viac osamelé sa cítili ženy ako muži (o 1,8 p.b.). Viac ako polovica obyvateľov sa cítila v roku 2022 stále alebo väčšinou šťastná. Čo sa týka rozdelenia podľa pohlavia, tak mierne šťastnejšie sa cítili ženy.

Podiel osôb, ktoré sa nikdy necítili osamelé klesol v roku 2022 oproti roku 2018 o 10 p.b. a zároveň sa mierne zvýšil podiel obyvateľov, ktorí sa cítili niekedy, resp. málokedy osamelí.

T 13. Prevládajúce pocity v posledných 4 týždňoch - cítiť sa osamelý, v rokoch 2018 a 2022

v %

Cítiť sa osamelý	2022			2018		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
Stále	0,6	1,1	0,8	0,8	1,1	0,9
Väčšinou	2,2	3,5	2,8	2,5	3,5	3,0
Niekedy	15,8	17,4	16,6	11,9	16,1	14,1
Málokedy	20,8	22,9	21,9	17,9	19,2	18,6
Nikdy	46,1	44,5	45,3	58,7	54,1	56,3
Neviem	14,5	10,6	12,5	8,2	6,0	7,0

T 14. Prevládajúce pocity v posledných 4 týždňoch - cítiť sa šťastný, v rokoch 2018 a 2022

v %

Cítiť sa šťastný	2022			2018		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
Stále	9,0	8,5	8,7	9,6	9,7	9,6
Väčšinou	41,5	45,1	43,3	47,2	49,1	48,2
Niekedy	25,5	26,0	25,7	27,4	27,6	27,5
Málokedy	5,4	6,4	5,9	6,6	6,0	6,3
Nikdy	1,1	1,4	1,2	1,2	1,0	1,1
Neviem	17,7	12,8	15,1	8,1	6,7	7,3

2. Kultúrna a športová účasť

V roku 2022 boli súčasťou modulu otázok zisťovania EU SILC o kvalite života aj otázky, ktoré sa týkali participácie respondentov na kultúrnych alebo športových podujatiach. Všetkých osôb vo veku 16 rokov a viac sme sa pýtali, ako často navštevujú kino, kultúrne podujatia, kultúrne pamiatky alebo športové podujatia. Referenčné obdobie na ktoré sme sa pýtali, bolo posledných 12 mesiacov od času zisťovania.

Z výsledkov EU SILC 2022 vyplýva, že menej ako polovica (43,2 %) obyvateľov SR navštívilo aspoň raz nejaké kultúrne alebo športové podujatie za posledných 12 mesiacov. Najmenej v roku 2022 boli navštevované kultúrne podujatia (14,3 %). Naopak, kino, kultúrnu pamiatku alebo športové podujatie navštívila takmer štvrtina Slovákov.

Najvyššia návštevnosť kina bola v roku 2022 v Bratislavskom kraji (35,5 %), naopak, najmenšia v Košickom kraji (15,6 %). Čo sa týka návštevnosti športových podujatí, tak tá bola najvyššia v Banskobystrickom kraji (36,2 %).

Tieto otázky boli ako samostatný modul aj v zisťovaní EU SILC 2015 a je preto možné porovnať aj roky pred a po pandemických opatreniach v súvislosti s pandémiou COVID-19. Oproti roku 2015 bol v roku 2022 zaznamenaný napr. výrazný pokles návštevnosti kultúrnych podujatí alebo športových podujatí, a to až o jednu štvrtinu.

Najväčší pokles sme zaznamenali v návštevnosti kultúrnych podujatí, a to o vyše polovicu (zo 40,3 % v roku 2015 na 14,3 % v roku 2022).

T 15. Návšteva kultúrneho podujatia, pamiatky alebo športového podujatia v roku 2022

v %

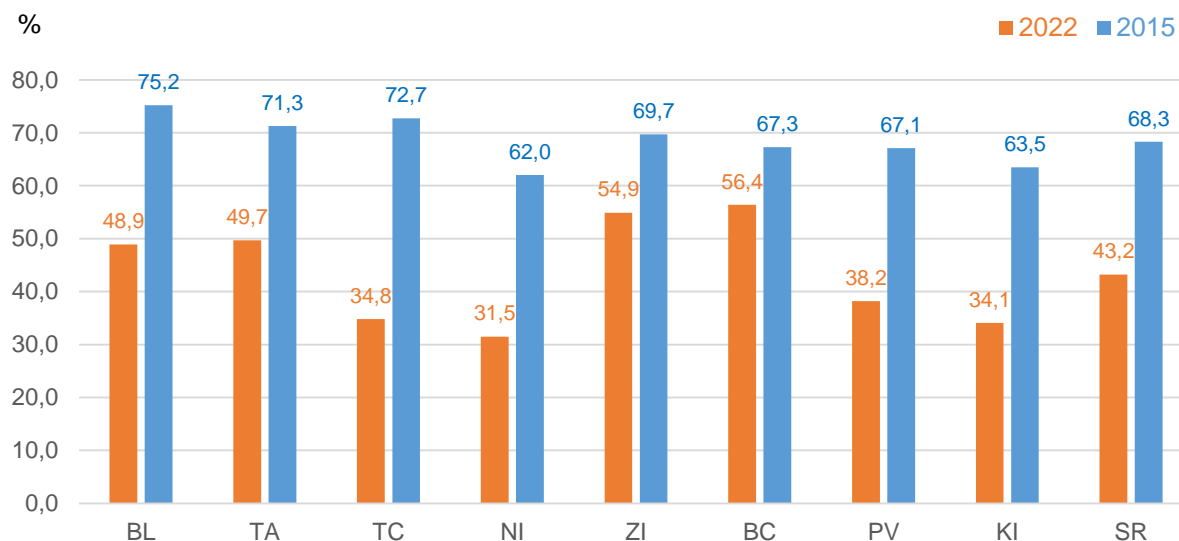
Návšteva	2022								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Aspoň 1 návšteva	48.9	49.7	34.8	31.5	54.9	56.4	38.2	34.1	43.2
Kino	35.5	27.7	19.8	15.9	20.6	30.4	18.4	15.6	22.8
Kultúrne podujatie	25.9	19.6	8.0	9.1	15.8	16.9	8.8	11.3	14.3
Kultúrna pamiatka	32.8	34.0	20.0	15.6	28.8	26.6	14.0	14.6	22.9
Športové podujatie	24.6	20.6	13.3	14.7	33.0	36.2	21.7	12.7	22.0

T 16. Návšteva kultúrneho podujatia, pamiatky alebo športového podujatia v roku 2015

v %

Návšteva	2015								
	BL	TA	TC	NI	ZI	BC	PV	KI	SR
Aspoň 1 návšteva	75.2	71.3	72.7	62.0	69.7	67.3	67.1	63.5	68.3
Kino	48.3	36.7	37.1	30.1	34.4	34.8	31.1	31.0	35.1
Kultúrne podujatie	46.6	46.8	40.0	41.1	37.4	38.0	40.2	34.5	40.3
Kultúrna pamiatka	43.6	27.4	41.7	30.8	32.1	32.2	31.3	31.8	33.7
Športové podujatie	37.6	42.3	39.4	33.5	41.1	41.6	41.5	36.1	39.0

G 5. Aspoň jedna návšteva kultúrneho podujatia, pamiatky alebo športového podujatia v rokoch 2015 a 2022

Pandémia COVID-19 zásadne ovplyvnila navštevovanie kultúrnych a športových podujatí. Uzatváranie kultúrnych zariadení, ako sú múzeá, galérie, divadlá a kiná, bolo bežným opatrením na minimalizovanie šírenia vírusu. Toto obmedzenie malo samozrejme vplyv na kultúrnu scénu a umenie. Pandémia COVID-19 zároveň mohla mať vplyv na to, akým spôsobom pristupujú ľudia k umeniu a kultúre. S prístupom k novým technológiám majú ľudia nové možnosti ako kultúru konzumovať.

2.1. Návšteva kina

V sledovaných obdobiach sa návštevnosť kina znížila o 12,3 p.b. V roku 2022 bol najčastejší dôvod, prečo ľudia nenavštívili kino, že film sledovali inými prostriedkami ako v kine, napr. prostredníctvom internetu alebo v TV. Tento dôvod uviedla vyše štvrtina respondentov (27,4 %).

Rozširovanie internetu a televízia majú určitý vplyv na návštevnosť kín. V posledných rokoch so vstupom streamovacích platforiem na slovenský trh pre čoraz viac divákov stávajú atraktívnou alternatívou k návšteve kina. Tento trend bol ešte zosilnený počas pandémie

COVID-19, keď boli kina uzavreté a diváci sa museli spoliehať na streamovacie platformy a televíziu. Aj keď mnohé filmy boli vydávané online a v kine súčasne, mnoho divákov si mohlo zvoliť kvôli obavám z nákazy pozrieť si filmy doma, namiesto osobnej návštevy kina,

T 17. Návšteva kina v rokoch 2015 a 2022

v %

Návšteva kina	2022	2015
Áno	22,8	35,1
v tom:		
Najviac trikrát	19,9	22,5
Viac ako trikrát	2,8	12,5
Nie	77,2	64,9
Nie - nemám záujem	14,1	25,9
Nie - nemôžem si to dovoliť	2,9	8,5
Nie - v blízkosti sa nenachádza žiadne kino	1,3	6,2
Nie - Iné dôvody	59,1	24,2
v tom:		
Nie - sledoval som film inými prostriedkami (TV, Internet)	27,4	*
Nie - z dôvodu pandémie COVID-19	15,9	*
Nie - nemám čas	6,6	*
Nie - z nejakého iného dôvodu	9,1	*

* v roku 2015 sa nezisťovalo

2.2. Návšteva kultúrneho podujatia

Podobne ako pri návštevnosti kín, tak aj pri návšteve kultúrnych podujatí mala výrazný vplyv na pokles návštevnosti pandémie COVID-19. Návštevnosť kultúrneho podujatia sa výrazne znížila zo 40,3 % v roku 2015 na 14,4 % v roku 2022.

T 18. Návšteva kultúrneho podujatia v rokoch 2015 a 2022

v %

Návšteva kultúrneho podujatia	2022	2015
Áno	14,4	40,3
v tom:		
Najviac trikrát	12,9	31,0
Viac ako trikrát	1,5	9,3
Nie	85,6	59,7
Nie - nemám záujem	26,4	21,4
Nie - v blízkosti sa nenachádza žiadne živé predstavenie	4,0	4,0
Nie - nemôžem si to dovoliť	3,6	10,0
Nie - Iné dôvody	51,6	24,4
v tom:		
Nie - z dôvodu pandémie COVID-19	24,9	*
Nie - z nejakého iného dôvodu	18,2	*
Nie - nemám čas	8,4	*

* v roku 2015 sa nezisťovalo

Mnohé kultúrne podujatia, ako sú koncerty, divadelné predstavenia, výstavy a festivaly, boli zrušené alebo odložené kvôli opatreniam na zamedzenie šírenia vírusu. Takmer jedna štvrtina obyvateľov (24,9 %) uviedla, že nenavštívila kultúrne podujatie z dôvodu pandémie COVID-19.

2.3. Návšteva kultúrnej pamiatky

Navštevovanie kultúrnych pamiatok zaznamenalo v roku 2022 oproti roku 2015 nižší pokles ako pri návšteve kultúrneho podujatia. Návštevnosť sa znížila o 10,8 p.b. na úroveň 22,9 % v roku 2022.

Najčastejším dôvodom, prečo ľudia nenavštevovali kultúrne pamiatky bolo, že nemali o to záujem (približne štvrtina ľudí). Ďalším dôvodom bola pandémia COVID-19 (20,5 %).

T 19. Návšteva kultúrnych pamiatok v rokoch 2015 a 2022

		v %	
Návšteva kultúrnych pamiatok		2022	2015
Áno		22,9	33,7
v tom:			
Najviac trikrát		18,8	26,8
Viac ako trikrát		4,0	6,9
Nie		77,1	66,3
Nie - nemám záujem		22,5	23,3
Nie - nemôžem si to dovoliť		3,8	9,3
Nie - v blízkosti sa nenachádza žiadna kultúrna pamiatka		0,9	3,0
Nie - Iné dôvody		50,1	30,7
v tom:			
Nie - z nejakého iného dôvodu		20,9	*
Nie - z dôvodu pandémie COVID-19		20,5	*
Nie - nemám čas		8,7	*

* v roku 2015 sa nezisťovalo

2.4. Návšteva športového podujatia

Návštevnosť športových podujatí zaznamenala v sledovanom období takmer polovičný pokles, z úrovne 39,0 % v roku 2015 na 22,1 % v roku 2022.

Najčastejším dôvodom, prečo obyvatelia SR nenavštevovali športové podujatia v roku 2022 bol dôvod, že nemali o športové podujatia záujem (33,3 %). Ďalej nasledovali iné dôvody (20,9 %) a na treťom mieste bol dôvod, že respondenti sledovali športové podujatia prostredníctvom televízie alebo internetu (17,3 %).

T 20. Návšteva športového podujatia

v %

Návšteva športového podujatia	2022	2015
Áno	22,1	39,0
v tom:		
Najviac trikrát	14,7	20,1
Viac ako trikrát	7,3	18,9
Nie	78,0	61,0
Nie - nemám záujem	33,3	32,9
Nie - nemôžem si to dovoliť	1,5	5,7
Nie - v blízkosti sa neorganizovalo žiadne športové podujatie	0,8	1,8
Nie - Iné dôvody	42,5	20,6
v tom:		
Nie - z nejakého iného dôvodu	20,9	*
Nie - sledoval som športové podujatie inými prostriedkami (TV, Internet)	17,3	*
Nie - nemám čas	4,2	*

* v roku 2015 sa nezisťovalo

Záver

Publikácia analyzuje kvalitu života obyvateľov Slovenskej republiky sledovaním ich spokojnosti vo viacerých oblastiach života. Celková spokojnosť môže byť ovplyvnená širokým spektrom osobných aj spoločenských situácií, a preto sa publikácia bližšie zaoberá aj spokojnosťou s finančnou situáciou, využitím voľného času, osobnými vzťahmi, pocitmi osamelosti a kultúrnym vyžitím, ktoré majú významný vplyv na sociálne vzťahy obyvateľov.

Zo zisťovania vyplýva, že subjektívna spokojnosť obyvateľov SR s rôznymi oblastami života klesá. Klesanie spokojnosti v rôznych oblastiach života je značne regionálne diferencované. Kvalita života a spokojnosť so životom môžu byť výrazne ovplyvnené hospodárskou situáciou v regióne. Regióny s nižšou úrovňou zamestnanosti, nižšími príjmami a horšími ekonomickými podmienkami majú nižšiu spokojnosť so životom ako regióny s lepšou ekonomickou situáciou. Obyvatelia krajov východného a stredného Slovenska mali nižšiu spokojnosť so svojím životom ako obyvatelia krajov západného Slovenska.

Čo sa týka spokojnosti s finančnou situáciou, tak nízke hodnoty boli zaznamenané v Bratislavskom kraji. Tento prekvapujúci fakt môže byť ovplyvnený vyššími nákladmi na život v Bratislavskom kraji ako v ostatných krajoch SR. Zvyšujúce sa náklady na život a rastúca inflácia mohla mať vyšší negatívny dopad na obyvateľstvo Bratislavského kraja.

Pandémia COVID-19 výrazne zasiahla do návštevnosti kultúrnych a športových podujatí v Slovenskej republike. Protipandemické opatrenia ako sú uzatváranie prevádzok a obmedzenie pohybu výrazne ovplyvnili návštevnosť kultúrnych a športových podujatí.

Metodické vysvetlivky

Na jednotlivé otázky modulu „Kvalita života“ odpovedali všetky osoby vo veku 16 rokov a viac, ktoré žili v domácnosti.

Spokojnosť s jednotlivými oblasťami života sa sledovala prostredníctvom 4 otázok:

Celková spokojnosť so životom predstavuje mieru toho, ako respondent hodnotí spokojnosť so svojím životom ako celok. Cieľom bolo posúdiť, ako sa ľudia cítili „v danom momente“ (v čase zisťovania), a nie špecifikovať dlhšie alebo kratšie časové obdobie.

Spokojnosť s finančnou situáciou sleduje názor, resp. pocit respondenta na jeho mieru spokojnosti s finančnou situáciou domácnosti. Cieľom otázky bolo zhodnotiť všetky oblasti finančnej situácie domácností v momente času zisťovania. Respondenti brali do úvahy za celú svoju domácnosť primeranosť príjmu, úroveň úspor, schopnosť splácania dlhu/dlhov, pokrytie väčších výdavkov a pod.

Spokojnosť s využívaním voľného času sleduje, ako veľmi bol respondent spokojný so svojim časom, ktorý mal vyhradený na aktivity vo svojom voľnom čase. Respondenti brali do úvahy, koľko času mali na robenie vecí, ktoré majú radi, napr. rôzne záujmové aktivity alebo len odpočinok a voľný čas pre seba.

Spokojnosť s osobnými vzťahmi meria, ako veľmi je respondent spokojný so svojimi osobnými vzťahmi s ľuďmi, s ktorými trávi čas, ako napr. s rodinou, priateľmi, kolegami z práce, susedmi a pod.

Na vyššie uvedené 4 otázky respondenti odpovedali prostredníctvom hodnotiacej stupnice od 0 do 10, pričom 0 znamenala úplnú nespokojnosť a 10 úplnú spokojnosť. Pre účely analýzy sme jednotlivé odpovede následne zoskupili podľa metodiky Eurostatu do 3 skupín:

Nízka spokojnosť: hodnotenie od 0 do 5

Stredná spokojnosť: hodnotenie od 6 do 8

Vysoká spokojnosť: hodnotenie od 9 do 10

Ďalšou z tém, ktorá sa sledovala, bolo aj sledovanie respondentových pocitov. Otázky sa týkali pocitov ohľadom osamelosti a šťastia.

Pocit osamelosti zahŕňal pocity izolácie, pocity respondenta, že nie je plnohodnotne zapojený do spoločnosti.

Pocit šťastia sledoval, ako často sa cíti respondent šťastný. Pocit šťastia sa týkal predovšetkým psychickej pohody respondenta.

Na otázky, ako často sa za posledných 4 týždňov od dátumu zisťovania cítil respondent osamelý, resp. šťastný, mohol odpovedať jednou z možností:

stále; väčšinou; niekedy; málokedy; nikdy; neviem

Ďalej sa zisťovala účasť respondentov na kultúrnych a športových podujatiach.

Návšteva kina sa vzťahuje na premietanie filmov v kinách. Premietanie v domácnosti nebolo v otázke zahrnuté.

Návšteva kultúrneho podujatia zahŕňa návštevu divadla, koncertu, opery, tanečného predstavenia. Do otázky boli zahrnuté aj pouličné predstavenia, ktoré však museli byť organizované podujatia, ako napr. koncert v parku. Ak respondent sám aktívne vystupoval na nejakom kultúrnom podujatí, tak tieto prípady neboli zahrnuté do návštevy kultúrneho podujatia.

Návšteva kultúrnej pamiatky zahŕňa predovšetkým historické pamiatky, ako napr. hrady, zámky, múzeá, umelecké galérie, archeologické náleziská a pod.

Návšteva športového podujatia sa týkala podujatí, ktoré sú vykonávané profesionálmi alebo amatérmi. Zahrnuté sú aj organizované podujatia, v ktorých športovú činnosť vykonávajú deti, napr. školské turnaje. Nie sú tu zahrnuté športové podujatia, na ktorých sa respondent aktívne zúčastnil.

Návšteva týchto podujatí sa zisťovala za časové obdobie posledných 12 mesiacov od času zisťovania. Respondenti mohli odpovedať jednou z nasledujúcich možností:

Áno, najviac trikrát; Áno, viac ako trikrát;

Nie - nemám záujem;

Nie - v blízkosti sa nenachádza žiadne kino / živé predstavenie / kultúrna pamiatka / športové podujatie;

Nie - sledoval som film inými prostriedkami (TV, Internet);

Nie - sledoval som športové podujatie inými prostriedkami (TV, Internet);

Nie - nemôžem si to dovoliť; Nie - z dôvodu pandémie COVID-19;

Nie - z nejakého iného dôvodu; Nie - nemám čas

Použité skratky:

EU SILC – European Union Statistics on Income and Living Conditions
(Zisťovanie o príjmoch a životných podmienkach domácností)

BL – Bratislavský kraj

TA – Trnavský kraj

TC – Trenčiansky kraj

NI – Nitriansky kraj

ZI – Žilinský kraj

BC – Banskobystrický kraj

PV – Prešovský kraj

KI – Košický kraj

SR – Slovenská republika

ISBN 978-80-8121-940-5 (online)

www.statistics.sk